

Naročnina lista: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.—
Dunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15.—
 Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petičvete; pri
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pos-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Ruska ofenziva v Rumuniji.

Rusi napadajo pri Galacu in v moldavskem gorovju. — Ruska ofenziva na severu. — Artilerijski ogenj na Krasu in v Vipavski dolini. —

Resnica.

Dunaj, 17. januarja.

Odkar počiva grof Stürgkh v grobu, živimo v Avstriji v neki notranjepolitični hipnozi. Ob nastopu Körberja so zagnali nemški politiki in listi velikanski krik, da je sedaj prišel pravi trenotek za uresničenje najnujnejših nemških zahtev. Vse nemške meščanske stranke so se združile, da lahko krepkeje zastopajo te zahteve. Dočim so pravi vzroki Körberjevega odstopa iskati v njegovi boleštni razdražljivosti, osobito v občevanju z ogrskimi ministri v zadevi nagodbe, so razkričali, da je padel, ker ni hotel brez parlamenta uresničiti nemškomeščanskih zahtev. Kak hrup se je nato pognal s Spitzmüllerjem, še nam sedaj zveni v ušesih. Človek bi lahko mislil, da sploh ne bomo več smeli slovenski ali kakega drugega nenemškega jezika na glas govoriti. Vaš list v tem času splošne razburjenosti edini med slovenskimi ni izgubil ravnotežja, ampak je tolažil čitatelje s staro resnico, da se nobena juha ne je tako vroča, kakor se skuha, kar sicer močno spominja na prevod nemškega pregovora, a vendar odgovarja resnici. Spitzmüller je padel, predno še je prav ravno stal. Da je sedaj prišel na površje češki grof Clam-Martinic, sicer v nemških političnih krogih ni prav posebno ugajalo, a Nemci so bili elektrizirani, ker je vzel dva izrazita nemška strankarja v svoj kabinet, kar je za njih pomenjalo, da jim tudi Clam-Martinic izpolni v polni meri njihove strankarske razmere. Nenemški narodi se pod Clam-Martinicem niso dali več razburiti, ker so predobro poznali njegovo avstrijsko mišljenje. Za to je hipnoza začela pojemati. A vendar še skušajo nemški politiki in listi od časa do časa spraviti zmešnjavo v avstrijsko javnost, tako

tudi sedaj, ko so razglasili, da je dobil nemški Nationalverband prigodom svojega razgovora z ministrskim predsednikom utis, da bo Clam-Martinic ugodil njihovim zahtevam.

Bilo bi odveč, ako bi se hoteli baviti z javnimi razpoloženji pod Körberjem in Spitzmüllerjem. Le to je treba pribiti: Kričavo razglasjanje Nemcev, da stojijo neposredno pred uresničenjem svojih narodnopolitičnih zahtev, je taktičen trik, ki je Nemcem vsikdar dobro pomagal tudi takrat, kadar so globoko zabredli s svojo politiko. S svojo kričavostjo o uresničenju nemških zahtev hočejo vsako ministrstvo pri nemških narodnostih diskreditirati ter ga popolnoma prikleniti na se. Obenem imajo možnost, da se vsak trenotek osvobodijo vezi, s katerimi se prklenejo na to ali ono ministrstvo, kajti nikdar ne bo ministrskega predsednika v Avstriji Habsburžanov, ki bi jim izpolnil njihove želje pure et simple.

Ko je pretekli teden nemški Nationalverband imel svoj prvi oficijelen razgovor s Clam-Martinicem, se je zopet razglasilo po nemških glasilih, da je sedaj izpolnitev njihovih narodnopolitičnih zahtev zagotovljena. Kdor pozna Clam-Martinica, je vedel, da je to zopet le na neresnici sloneča taktična poteza proti Clamu, ki mu naj pri slovanskih strankah vzame zaupanje.

Resnica je, da Clam ni obljubil Nemcem niti nemškega državnega jezika, niti nemškega razpravnega jezika v poslanski zbornici, niti izločitve Galicije, niti nemške avtonomije na Češkem. Rekel jim je edino le, da hoče Avstrijo nanovo preurediti, toda v kakem smislu in kdaj, tega jim ni namignil niti z besedico. To je gola resnica. Kar se več govori in piše, je iz-

mišljotina z zgoraj obrazloženim prozornim namerom. Nenemške stranke in nenemški narodi se torej naj ne dajo slepo nahujskati proti šefu sedanjega kabineta.

Sicer pa lahko izpovemo, da se je deputacija nemškega Nationalverbanda vrnila od Clama z različnimi utisi. Nekaj jih je imelo naravnost slab utis (v zadevi uresničenja nemških zahtev), drugi so se tolažili s svojevolsko optimistično razlago Clamovih besed. V klubu je zmagala optimistična struja, vendar se je v pomirjenju nemirnih in nezaupljivih elementov soglasno sprejela ta-le resolucija: „Nemški Nationalverband zopet z vso gotovostjo pričakuje, da bo vlada razmere v Avstriji preuredila, kar je že dolgo smatrala za potrebno in tudi pripravljala, ter da bo ustvarila možnost za zopetno parlamentarno delovanje.“ Če stranke pridejo od ministrskega predsednika s polnimi rokami, ne sklepajo takih resolucij, pred vsem še ne tako ponižnih.

Se zanimivejši je pasus v resoluciji glede ureditve politične uprave. Tam se glasi: „Posebno se naj Češka razdeli v okrožja in nemškim minoritetam v drugih kronovinah se naj zagotovi primerno postavno varstvo.“ Tako bi stranka ne govorila, če bi imela pod svojim velikonočnim programom signaturo ministrskega predsednika. Tudi pasus o izločitvi Galicije je spremenjen. Tam je moralo biti sprejeto besedilo, da se mora Galicija tako izločiti, da se varujejo pri tem državni in vojaški interesi. To spremenjeno besedilo kaže, da Nemci čutijo veter, ki iz avstrijskega in habsburškega statišča ne privoli v nobeno preureditev, katera bi tako hudo ogrožala državne in vojaške interese, kakor bi se to de facto zgodilo z realiziranjem velikonočnega programa.

Strog opazovalec političnih dogodkov bo nam

LISTEK

Zgodovina kave

Vesti o kavi ne segajo v daljno preteklost. Dočim omenjajo stari latinski pisatelji marsikatero za takrat slavno, a sedaj neuvaževano zel, ne omenja naše kave ne klasični stari vek, ne doba Mohamedov pred 15. stoletjem; o kavi ne pišejo stari arabski pisatelji, ne omenijo je popotniki, ki so bili prepotovali pred 15. stoletjem jutranje dežele. Stari rimski pisatelji govore pač o neki zdravilni pijači, ki so jo kuhali Grki in Rimljani iz žgane ječmenove ali turške meke in so jo imenovali polenta, ne črhnejo pa besede o arabski kavi — poznejši „kraljici sveta.“ Starejši arabski pisatelji navajajo v svojih spisih o domači trgovini brez števila trgovinskih predmetov, ki so se uvažali in izvažali — sedanje oblasti na svetovnem trgu, ki se je izvažala v Evropo na milijone ton, ne omenja nikdo izmed učenih Ibnov in kadjev.

Koncem 15. stoletja je zaslovela Arabija kot domovina sadeža, ki se je razširil od tam po Vzhodu in Zahodu in je prevladal in izpremenil življenjske navade in potrebe narodov.

Dolgo je veljala dežela Jemen v Arabiji za prvotno domovino kavnega drevesa. Jemen je slovel po svojih bogatih kavnih nasadih. Novejša raziskavanja so dognala, da je bila kava, ne ve se po kom, prinesena v Arabijo, odkoder se je bila razširila v

komaj poldrugem stoletju preko Jave, Manile, Ceylona, Isle de Bourbona do Indije, San Dominga, Martinika, Guadelupe, Surinama, Cayenne, Brazilije in Nove Granade.

Prava kavna domovina pa je etijsko gorovje v Afriki, kjer rastejo kavina drevesa kar divje: v mnogih krajih tropične Afrike, posebno pa v državah Kaffa in Enarca, rastejo celi gozdovi kave. Od tam je prinesla neznana roka kavo v Arabijo, kar dokazuje med drugim tudi jezik, pravi in živi spomenik zgodovine narodov. V etijskih deželah imenujejo kavno drevo „Bun“ in ta beseda, ki ne pomeni ničesar v arabskem jeziku, je prešla z znanjem kave v arabsčino, kjer pa ne označuje kavnega zrna, ampak njeno luščino. Bun je to kar slovenski: bob. Mogoče in verjetno je, da so pili Arabci sprva samo izkuho surovega zrna, kar je v nekaterih krajih v Arabiji še v navadi in kar je bilo v Evropi znano zdravilo za mrzlico; morda so bili prišli Arabci le slučajno do spoznanja dobrot žgane kave, kakor so bili prišli Kitajci slučajno do spoznanja dobrote pečene svinjetine. Arabci pijejo tudi izkuho kavne luščine. Izkuha žgane kave se imenuje arabsko Kahwa ali Cahouah. Beseda Kahwa označi Arabcu tudi vino, pomenja menda sploh opojno pijačo, torej je moralo že ime samonasebi zbadati pravoverne Mohamedance, ki ne smejo piti opojnih pijač. In dasi nam pripovedujejo, da je začel kuhati kavo pobožen puščavnik, da bi bil hvalil lahko vso noč Allaha, so nastale vendar stranke, ki so začele boj zoper kavo, ker je pijača, ki vede v pogubljenje. Učenjaki in pa sodniki, mufti in kadiji, sultani in državniki — vse se je prepiralo svoj čas za kavo ali zoper njo. In v

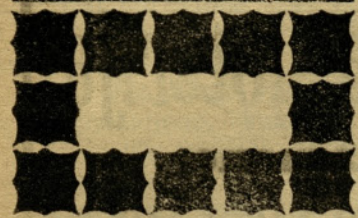
kavno čast je spisal šejk Abd-alkader-Sanbali učen spis. V njem pripoveduje, da je vpeljal v Jemenu kavno učen in sveti Omarjev sin, šejk Ali hadeli, ki je bil ustanovil mesto Mekka, in nasadil kavno drevo ob obrežju morja in pil kavo, da je slavil Boga s čisto dušo.

Aden in Mekka sta bili prvi mesti kavnih nasadov, odtod se je širilo pridelovanje kave v notranjost dežele. Leta 1567 so imeli v svetem mestu Mekki prvo kavno drevo. Iz Mekke je prodrla kava v Egipt, kjer so jo popivali prvotno samo v zborovanju derviševe in fakirov v notranjem delu mošeje kot nekak uvod k službi božji, po njej so dobili šele pravo navdušenje; pili so jo v Kairi in v Medini in na prerokovem grobu v Mekki.

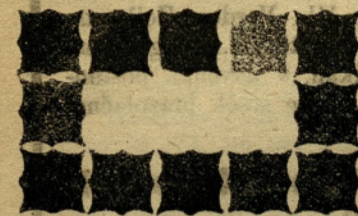
Tako se je bila razširila navada, piti kavo po vseh mošejah, iz teh je prišla v hareme in iz teh na trge. Kmalu so pili kavo učenjaki in postopači, pili so jo doma in javno, pri igri na deščice, pri godbi in plesu, pri predstavah in pri vsaki zabavi in kupčiji, so se zabavali pravoverni s kavo. Velikim mestom so sledila majhna mesta. Nastal je pravi preobrat navad in nazorov, ki je obudil pozornost konservativcev. Na več mestih se je začela gonja zoper kavo, arabska literatura je bogata spominov na ta boj.

Leta 917 po računu hedžre, po našem leta 1511 je bilo neki prvič, da so bili vstali v Mekki nasprotniki kave in so trdili, da nasprotuje uživanje kave koranovim zapovedim. Takrat so bili pregnali cirkaški mameluki dinastijo sultana Saladina in Mekka je spadala pod egiptski sultanat. Nekega večera je šel sultanov namestnik v Mekki, Kham-beg, iz mošeje, in je videl in slišal v mošejni veži razigrano druž-

V vedjo dobro urejeno mešano trgovino želi 16 let staro, močno in zdravo dekle, vešč slovenskega in nemškega jezika stopiti v uk. Fr. Solić pekarija Laški trg.

Slovenci, Naročajte in razširjajte Stražo!

U R E
Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocinskih, srebrnatih in spitalnih ur po vsaki cenli.

Tudi na obroka, - Hustr. deuh. zahtevaj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 350
Prislan srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 5
Poročni pretani	K 2
Srebrne varilnice	K 2

Večletno jaganstvo

Nasl. Dieminger
Theod. Fehrenbach
URAR in OČALAR
MARIBOR, Gosposka ul. 25
Kopijem zlatine in srebra.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jame!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterna

Očala: Za kratkovidne nova zboljšana stekla

Frano Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Cvetje
iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III reda) izhaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje

Trgovina s papirnim pisalnim in risalnim potrebščinami na debelo in drobno, priporoča trgovcem in preprodajalcem velikanske izbore dopisnic XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje:
Papirnatih servijetov vsled novih predpisov namestuje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prošnje in Potrdila** za klanje telet in mlade živine.

Umetni med SIDA je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj redilen nego meso in jajca. Rabi se kot maža na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša brisavost, zapoko, zasliženost, obeuem pa tudi krepi itd. Poskus Vas prepriča o izvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Naroda se pri: **Josip Berdajs, Ljubljana Zeljarska ulica št. 13.** Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krone.

Ivan Ravnikar

trgovina specerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralne vode

CELJE — Graška cesta št. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vošek.

Vsako množino vreč
kupi veletrgovina

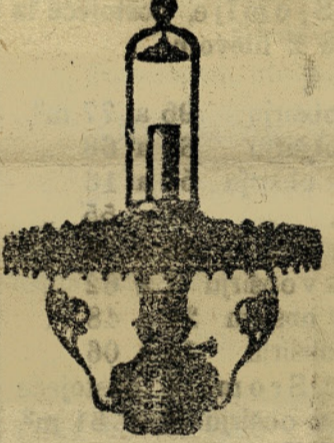
Anton Kolenc, Celje.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev na podobe. — Prevzame vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzojavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnikne knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vse kupnijske urade: spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke s natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računске zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina fiskarne sv. Cirila MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

priporoča svoje veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatlice za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpola vseh velikosti, molitveniiki, molek, svetinje, škapulirji. — Štambillje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po **4%**

Za nalaganje denarja po pošti so na razpola gopoložnice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačou e zadruga sama

Posojila daje
članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljeknjižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure
vsak delavnik od 9. do 12 ure dopoldne.

„Hotel Beli vol“, Graška (cesta ja Viljema) cesta št. 9.